

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **G. K.**, st. příslušnost Ukrajina, zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem, se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalované **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 5. 2017, č. j. MV-49256-4/SO-2017,

T a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

Žalobkyně se včasné podanou žalobou ze dne 1. 8. 2014 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí žalované ze dne 11. 5. 2017, č. j. MV-49256-4/SO-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, ze dne 15. 3. 2017, č. j. OAM-10890-34/PP-2015 (dále jen také „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 87b v návaznosti na ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nebylo vydáno.

Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovala, že žalovaná žádala o vydání povolení k přechodnému pobytu na území za účelem sloučení s občanem EU, kterým je její dcera paní I. H., státní občanka České republiky. Dále uvedla, že jakýkoliv příbuzenský či rodinný vztah s občanem EU sám o sobě nezpůsobuje, že se na cizince automaticky nahlíží jako na rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o

pobytu cizinců. Žalovaná se ztotožnila v napadeném rozhodnutí s názorem Ministerstva vnitra v napadeném rozhodnutí, dle kterého není možné na žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a), b) a c) zákona o pobytu cizinců, účinného v době podání žádosti, neboť žalobkyně není ani manželkou občana EU, rodičem občana EU mladšího 21 let, ani potomkem občana EU mladším 21 let. V prvostupňovém rozhodnutí byla vyloučena aplikace § 15a odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně v odvolání uvedla, že může doložit skutečnost, že před svým odjezdem do ČR se svojí dcerou společně bydlela na území Ukrajiny na adrese Ivanofrankovská oblast, žádné takové doklady však nebyly v průběhu odvolacího řízení doloženy. Žalovaná dále uvedla, že i pokud by byly podobné doklady o společném žití žalobkyně a její dcery na Ukrajině doloženy, nebyly by relevantní, neboť ze spisového materiálu je patrné, že dcera žalobkyně získala státní občanství v ČR dne 10. 6. 2015. Žalobkyně přicestovala na území EU dne 29. 5. 2015. Je tedy vyloučeno, že by žalobkyně žila na Ukrajině či v jiném státě, kde by měla eventuálně povolen pobyt, se svojí dcerou, jakožto občankou EU, ve společné domácnosti. V napadeném rozhodnutí byla rovněž vyloučena možnost rodinné příslušnosti podle § 15a odst. 3 písm. b), neboť nedoložila, že by měla s občanem EU trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, kterým se v českém prostředí běžně rozumí vztah druh – družka.

V daném případě připadala v úvahu zejména rodinná příslušnost ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 a 3 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná se však ztotožnila se závěry Ministerstva vnitra, dle kterých v daném případě nejsou splněny důvody. Konkrétně zde žalovaná uvedla, že pojmem „*vyživovaný*“ se rozumí stav, kdy je cizinec výživou závislý na občanu EU. Není možné zpochybnit, že většinu nákladů za pobyt žalované na území hradí její dcera, nicméně bylo věrohodně prokázáno (výpovědí žalobkyně, její dcery, potvrzením Správy penzijního fondu Ukrajiny), že žalobkyně pobírá ukrajinský starobní důchod. Pobírání pravidelného příjmu (např. ve formě starobního důchodu) přitom fakticky vylučuje tvrzenou závislost finanční i závislost na výživě. Výše pobíraného důchodu přitom není rozhodující.

Žalovaná v napadeném rozhodnutí souhlasí se závěrem Ministerstva vnitra, že žalobkyně není závislá na osobní péči své dcery a nesplňuje tak požadavky stanovené v § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu cizinců. Konkrétně zde uvedla, že ze spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně není schopná obstarat si některé záležitosti, jako jsou návštěvy lékaře a další záležitosti spojené s nutností delšího pobytu mimo obydlí. Žalobkyně nicméně v rámci výsledku, vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí i v odvolání uvedla, že je schopná zvládat celou řadu jiných činností, včetně péče o svou vlastní osobu, o domácnost a o své nezletilé vnuky. Žalovaná nepochybnila, že žalobkyně trpí vzhledem ke svému věku řadou zdravotních problémů a je do určité míry odkázána na pomoc jiných osob. V průběhu řízení však nebylo prokázáno, že by byla odkázána na osobní péči dcery.

Stručný obsah žaloby

Žalobkyně se včasné podanou žalobou ze dne 1. 8. 2014 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení napadeného rozhodnutí v celém rozsahu a náhrady nákladů řízení.

V prvním žalobním bodě namítla, že rozhodnutí správního orgánu 1. stupně je nezákonné. Konkrétně napadla jeho výrok ve znění: „*žádost se zamítá, z důvodu nesplnění*

podmínek uvedených v ust. § 87b v návaznosti na ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb., a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky se nevydává.“ K čemuž uvedla, že orgány veřejné moci mohou rozhodovat pouze takovým výrokem, který zákon výslovně předpokládá, což plyne z čl. 2/3 Ústavy a čl. 2/2 Listiny základních práv a svobod. Nezákonnost spatřuje ve skutečnosti, že neexistuje žádné procesní ustanovení, které by opravňovalo o její žádosti rozhodnout tímto způsobem. Dále upozorňuje, že výrok z tohoto důvodu označení takového procesního ustanovení neobsahuje, ačkoli je to zákonnou náležitostí podle § 68/2 věta první z. č. 500/2004 Sb.

Ve druhém žalobním bodě žalobkyně napadla závěr obou správních orgánů, dle kterého žalobkyně není rodinným příslušníkem své dcery I. H. podle § 15a/3 písm. a) bod 2. z. č. 326/1999 Sb. Žalobkyně nesouhlasí s názory žalované, že „*pojmem „vyživovaný“ ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 se rozumí stav, kdy je cizinec výživou závislý na občanovi EU. Není možné zpochybnit, že většinu nákladů za pobyt odvolatelky na území hradí její dcera, nicméně bylo zároveň věrohodně prokázáno (ať už výpovědí odvolatelky, její dcery, či doloženým potvrzením Správy penzijního fondu Ukrajiny), že odvolatelka pobírá ukrajinský starobní důchod. Právě pobírání pravidelného příjmu (např. právě ve formě starobního důchodu) přitom fakticky vylučuje tvrzenou závislost finanční i závislost na výživě. Výše pobíraného důchodu přitom není rozhodující.*“ Dle názoru žalobkyně § 15a/3 písm. a) bod 2. z. č. 326/1999 Sb., nepožaduje, aby byla vyživovaná osoba v jakémsi absolutním stavu závislosti na občanovi EU. Dále zde žalobkyně zdůraznila, že na Ukrajině je osamělá a její starobní důchod jí nepokryje životní náklady, což v průběhu řízení uváděla. Kromě toho doložila i svůj špatný zdravotní stav, což je rovněž významná okolnost pro posouzení, že péče a výživa ze strany dcery je pro ni nezbytná. Žalovaná pouze konstatovala pravidelný příjem žalobkyně, fakticky vyloučila její závislost, a že výše důchodu není rozhodující. Žalovaná se však správně měla zabývat otázkou, zda výše vypláceného důchodu žalobkyně je vzhledem k její životní situaci a zdravotnímu stavu dostačující. K výše uvedenému odkázala rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, 5 Azs 224/2016 – 47, a to zejména na argumentaci v závěrečných 4 odstavcích odůvodnění.

Ve třetím žalobním bodě žalobkyně napadla závěr obou správních orgánů, dle kterého žalobkyně není rodinným příslušníkem své dcery I. H. podle § 15a/3 písm. a) bod 3. z. č. 326/1999 Sb. Žalobkyně zde odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to konkrétně na pasáže, ve kterých je uvedeno, že „*Komise má dále za to, že ze spisového materiálu jsou jasné patrné okolnosti, které vylučují, že by se o sebe odvolatelka z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebyla schopna postarat bez osobní péče občana EU ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. Ze spisového materiálu vyplývá, že odvolatelka není schopná obstarat si některé záležitosti, jako jsou návštěvy lékaře a další záležitosti spojené s nutností delšího pobytu mimo obydlí. Odvolatelka nicméně v rámci výsledku, v rámci vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí i v samotném odvolání uvedla, že je schopná zvládat celou řadu jiných činností, včetně péče o svou vlastní osobu, péče o domácnost a péči o své nezletilé vnuky. Z toho důvodu Komise souhlasí se závěrem Ministerstva vnitra, že odvolatelku není závislá na osobní péči své dcery a nesplňuje tak požadavky stanovené v ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu cizinců. Komise nechce nijak zpochybňovat to, že odvolatelka vzhledem ke svému věku jistě trpí řadou zdravotních problémů a je to určité míry odkázána na pomoc jiných osob. V průběhu řízení však nebylo prokázáno, že by byla odkázána na osobní péči své dcery*“, přičemž z podržených pasáží dovozuje, že žalovaná došla k závěru, že žalobkyně, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu není schopna obstarávat některé věci a je v těchto věcech odkázána na pomoc jiných osob.

Konečně žalobkyně uvedla, že v průběhu řízení bylo prokázáno, že tuto pomoc žalobkyni poskytuje její dcera, občanka CZE, se kterou žije ve společné domácnosti. Tím požadavky zákona na postavení rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 3 písm. a) bodu 3 z. č. 329/1999 Sb. žalobkyně splňuje.

Vyjádření žalované

Žalovaná ve vyjádření k podané žalobě odmítla námitky žalobkyně a navrhla žalobu pro nedůvodnost zamítnout. K jednotlivým námitkám pak uvedla následující.

Námitku neexistence procesního ustanovení, které by opravňovalo o žádosti žalobkyně tímto způsobem rozhodnout, považuje žalovaná za nedůvodnou, neboť je sice pravdou, že zákon o pobytu cizinců, ve znění účinném do 17. 12. 2015 neobsahoval výslovný zamítací důvod z důvodu toho, že žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců, když tento nedostatek byl odstraněn až zákonem č. 314/2015 s účinností od 18. 12. 2015, kterou bylo do znění zákona zahrnuto ustanovení § 87e odst. 1 písm. e). Uvedené nicméně nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí a to zejména z toho důvodu, že v této oblasti existuje rozsáhlá rozhodovací praxe jak Ministerstva vnitra, tak Komise a ostatně i správních soudů.

Ani námitky obsažené v druhém žalobním bodě týkající se aplikace § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců žalovaná nepovažuje za důvodné. K čemuž uvádí, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016 – 47, není možné beze zbytku aplikovat na tento konkrétní případ, neboť je nezbytné každý případ posuzovat individuálně na základě zjištěného stavu věci dle § 3 správního řádu, tedy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem každého případu. Dále zde konstatuje, že řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu na území je řízením o žádosti dle § 44 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., a jako takové je řízeno zásadou dispoziční. Podle této zásady je v zájmu žadatele v řízení tvrdit a prokázat skutečnosti rozhodné pro kladné vyřízení své žádosti, tedy žalobkyně musí v průběhu řízení tuto závislost na výživě občanem Evropské unie dostatečným způsobem prokázat. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu 5 Azs 224/2016-47 vyplývá, že sama skutečnost, že podatelce finančně pomáhá její dcera, nezakládá podatelce nárok na přiznání postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně v průběhu řízení doložila, že na Ukrajině pravidelně pobírá starobní důchod, který jak uvedla, nestačí na úhradu jejích základních životních potřeb, avšak v průběhu řízení žádným způsobem neprokázala, že by výše jejího starobního důchodu byla nižší než částka existenčního minima na území Ukrajiny, a tedy že z tohoto příjmu není schopná zajistit si alespoň minimální životní úroveň dle standardu státu původu. Výše přiznaného starobního důchodu podatelky odpovídá důchodové politice Ukrajiny, která doléhá plošně na tamní obyvatelstvo, proto nelze postavení rodinného příslušníka občana EU přiznat všem cizincům pocházejícím ze zemí, v nichž jsou občanům vypláceny v porovnání s Českou republikou nižší důchody, a pouze z této okolnosti dovozovat jejich závislost na výživě občana EU ve smyslu uvedeného ustanovení.

Pojem „vyživovaný“ je nutno, ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců a s ohledem na uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu, vykládat tak, že vyživovanou osobou může být pouze osoba, která prokazatelně doloží, že její příjem nepostačuje k zajištění základních životních potřeb ve státu původu, a je objektivně

závislá na finanční pomoci občana Evropské unie, k čemuž však v průběhu řízení nedošlo. Rovněž není možné brát v potaz ani okolnost, že náklady na pobyt a výživu podatelky, která v současné době pobývá na území České republiky, hradí její dcera, a to z toho důvodu, že tuto péči, resp. výživu, poskytuje podatelce její dcera dobrovolně, na základě vlastního rozhodnutí a nejedná se o případ faktické závislosti na výživě poskytované její dcerou.

K námitkám obsaženým v třetím žalobním bodě týkající se aplikace § 15a odst. 3 písm. a) bod 3 zákona o pobytu cizinců žalovaná uvedla, že v průběhu řízení nebylo prokázáno, že by byla žalobkyně fakticky závislá na osobní péči poskytované její dcerou. Pouhou dopomoc s obstaráváním některých záležitostí není možné považovat za projev skutečné závislosti, neboť sama žalobkyně uvedla, že je schopná pečovat o řadu dalších záležitostí (péče o vlastní osobu, o vnučku, o domácnost atd.). Závěrem žalovaná uvedla, že ze samotné žaloby vyplývá, že žalobkyně vytrhává z kontextu a zdůrazňuje pouze některé pasáže rozhodnutí žalované.

Řízení před správním orgánem

Žalovaná dne 10. 8. 2015 podala žádost pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky za účelem sloučení rodiny. Ministerstvo vnitra dne 11. 9. 2015 vyzvalo žalobkyni k odstranění vad žádosti, když k žádosti nebyly doloženy následující náležitosti: Doklad potvrzující, že žalobkyně je rodinným příslušníkem občana Evropské unie; Doklad potvrzující, že žalovaná je nezaopatřenou osobou. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, ze dne 15. 3. 2017, č. j. OAM-10890-34/PP-2015 byla zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 87b v návaznosti na ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nebylo vydáno. Žalovaná podala proti Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, ze dne 15. 3. 2017, dne 1. 4. 2017 odvolání, které bylo zamítnuto napadeným rozhodnutím.

Řízení před soudem

Podle § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. V souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s., rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť žalobkyně i žalovaná s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasila.

Vypořádání žalobních bodů

Nejprve se soud zabýval námitkou žalobkyně, dle které je prvostupňové rozhodnutí nezákonné, neboť neexistuje žádné procesní ustanovení, které by opravňovalo o její žádosti rozhodnout daným způsobem. Neboli že nebylo rozhodnuto výrokem, který zákon výslovně předpokládá.

Dle § 68 odst. 2 věty první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), se ve výrokové části uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1.

Předně zde soud konstatuje, že součástí výrokové části je i tzv. návětí (záhlaví) rozhodnutí. Dále soud konstatuje, že výroková část prvostupňového rozhodnutí splňuje náležitosti dle § 68 odst. 2 věty první správního řádu, neboť je v ní uvedeno řešení právní otázky, která je předmětem řízení, tedy že se žádost žalobkyně zamítá a povolení k přechodnému pobytu se neuděluje. Rovněž zde je uvedeno označení účastníka, kterým je žalovaná. Konečně jsou uvedena i právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a to konkrétně § 87b a § 15 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Žalobce se mylně domnívá, že *právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno*, jsou ustanovení, která přímo stanovují obsah výroku rozhodnutí, tedy jak správní orgán rozhodne, např. zda bude žádost zamítnuta, řízení se zastaví apod. *Právními ustanoveními, podle nichž bylo rozhodováno*, je nutno však rozumět zejména hmotněprávní ustanovení, dle kterých byla provedena právní kvalifikace.

Správní řízení bylo zahájeno dne 10. 8. 2015, prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 15. 3. 2017. Zákon o pobytu cizinců byl novelizován zákonem č. 314/2015 Sb., kterým bylo v § 87e odst. 1 doplněno písm. e), dle kterého ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a nebo s ním společně nepobývá na území. Novela nabyla účinnosti sice dne 18. 12. 2015, avšak dle přechodného ustanovení čl. IV. odst. 1 zákona č. 314/2015 Sb., se řízení podle zákona č. 326/1999 Sb., zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončené, dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy v předmětné věci nešlo aplikovat § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, což ministerstvo správně učinilo. Zákon o pobytu cizinců v rozhodném znění tedy neobsahoval výslovné ustanovení, dle kterého se žádost zamítne z důvodu, kdy žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a.

Nicméně i přes výše uvedené Ministersvo vnitra správně formulovalo výrok prvostupňového rozhodnutí, neboť pakliže dospělo k závěru, že žalobkyně nesplnila podmínky pro vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, nemohlo žádosti vyhovět, a tedy ji muselo zamítnout a žalobkyni povolení nevydat. K čemuž soud podotýká, že § 1 odst. 2 správního řádu zakotvuje jeho subsidiární použití neboli pravidlo, že se správní řád použije vždy, pokud zvláštní zákon nestanoví jiný postup. V daném případě zákon o pobytu cizinců nestanovil jak postupovat resp. jak rozhodnout při nesplnění podmínek pro vydání povolení, a tedy bylo nutno použít správní řád. Dle § 67 odst. 1 správního řádu správní orgán rozhodnutím v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách. V § 68 odst. 2 správního řádu je uvedeno, že ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení.

S tvrzením žalobkyně, že neexistuje žádné procesní ustanovení, které by opravňovalo o její žádosti rozhodnout daným způsobem, se soud nemůže ztotožnit, jelikož by to v dané věci znamenalo, že správní orgán by nemohl ve věci žádosti žalobkyně vydat žádné rozhodnutí, když by žádosti nemohlo být vyhověno, což je jistě nepřípustné, naopak správní orgán byl povinen rozhodnout. § 67 odst. 1 a § 68 odst. 2 správního řádu nestanovují, jak má být přesně formulován výrok v konkrétní věci, když tyto toliko

stanovují, že rozhodnutím se v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách, resp. se v jeho výrokové části uvede řešení právní otázky, což prvostupňové rozhodnutí naplňuje, tedy konkrétní znění výroku se bude vždy odvíjet od konkrétní věci, která bude rozhodována. V předmětné věci je ve výroku uvedeno, že žádost se zamítá a povolení k přechodnému pobytu se neuděluje, což dle názoru soudu je ve shodě s výše uvedeným. Uvedenou námitku tedy shledal Městský soud v Praze za nedůvodnou.

Dále se soud zabýval námitkami uplatněnými ve druhém resp. třetím žalobním bodě, ve kterém žalobkyně napadla závěr obou správních orgánů, dle kterého žalobkyně není rodinným příslušníkem své dcery I. H. podle § 15a odst. 3 písm. a) bod 2. resp. podle § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců.

Dle § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

- 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,*
- 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo*
- 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie,*

K uvedenému ustanovení soud konstatuje, že podmínky v bodě 1. a 2. resp. v bodě 1. a 3. musí být splněny kumulativně. V napadeném rozhodnutí správní orgán došel k závěru, že nebyly splněny podmínky v bodě 1., 2. ani 3., žalobkyně však v žalobě napadla pouze závěry ohledně bodu 2. a 3. Shledá-li tedy soud námitky žalobkyně co do bodu 2. nebo 3. za důvodné, bude nutno dojít k závěru, že napadené rozhodnutí i nadále obстоjí, jelikož naplnění podmínky v bodě 1., je nutné pro udělení přechodného pobytu na území České republiky. Napadené rozhodnutí tak nebude možno zpochybnit jako celek.

Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, č. j. 6 As 95/2013 – 41, „je řízení dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců řízením o žádosti cizince, který orgány České republiky o něco žádá, konkrétně o udělení pobytového statusu, z čehož plyne, že je v jeho vlastním zájmu tvrdit a osvědčit splnění shora rozvedených zákonných podmínek. Je v jeho vlastním zájmu, aby k podání žádosti a k řízení o ní přistupoval se vší vážností a vyvinul procesní aktivitu ve formě předestření hodnověrných tvrzení a hodnověrných důkazů o nich, neboť pouze z jeho tvrzení nebo prostřednictvím jím předložených důkazů a učiněných důkazních návrhů může správní orgán v řízení zjistit a ověřit splnění obou podmínek, jež se týkají soukromého a rodinného života žadatele a dalších osob, s nimiž má tvrzený rodinný vztah a s nimiž sdílí společnou domácnost. Možnosti správního orgánu zjišťovat tyto skutečnosti jsou značně omezené, neboť jde o sféru soukromou, pod ochranou základního práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a – při aplikaci na situaci, na niž dopadá unijní úprava – čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie. Správní orgán v tomto řízení o žádosti může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí žadatel, resp.

nemůže dál, než kam jej žadatel (a jeho rodinní příslušníci) v průběhu celého řízení pustí. Iniciativa tak musí přicházet především ze strany žadatele a je pouze na něm, zda poskytne správnímu orgánu hodnověrné informace, prokazující existenci trvalého vztahu obdobnému vztahu rodinnému stěžovateli a občana EU. Neochota nebo nemožnost tvrdit splnění podmínek a prokázat jejich splnění jde za těchto okolností plně k tíži žadatele a vede (pouze) k tomu, že žadatel se svou žádostí neuspěje.“

Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016 – 47, uvedl, „že k prokázání dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu § 15a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců nelze pouze poukázat na určité zdravotní potíže, které jsou s ohledem na věk stěžovatelky přirozené, aniž by bylo zřejmé, zda vůbec a jak tyto zasahují schopnost stěžovatelky vykonávat výdělečnou činnost. S ohledem na uvedené nelze přisvědčit stěžovateli v tom, že za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav lze v určité situaci považovat i stáří a jeho přirozené projevy. Jak správně uvedl krajský soud, pro účely výkladu pojmu „dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav“ dle § 15a odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců lze vyjít z § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který stanoví, že za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok“. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že pokročilý věk stěžovatelky a zdravotní potíže s ním spojené nelze hodnotit jako nemoc či dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a je nutno konstatovat, že v případě stěžovatelky se nejedná o situaci nezaopatřené osoby, kterou má na mysli § 15a odst. 2 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců.“

Dále v posledně citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že „pouhá skutečnost, že stěžovatelka pobírá důchod, který navíc i krajský soud posoudil jako nízký, ji nemůže vyloučit z kategorie cizince vyživovaného občanem Evropské unie. Při posuzování otázky, zda je stěžovatelka osobou vyživovanou občanem Evropské unie se nelze omezit pouze na zkoumání, zjištění a konstatování existence určitého příjmu stěžovatelky. Pro závěr, zda se jedná o vyživovaného cizince, je třeba posoudit veškeré individuální okolnosti daného případu, tzn. faktickou situaci stěžovatelky, zda je či není s ohledem na svou ekonomickou a sociální situaci schopna uspokojovat své základní potřeby a zda je stěžovatelce občanem Evropské unie poskytována nezbytná materiální pomoc, bez které by své základní životní potřeby nebyla schopna zajistit. Správní orgány obou stupňů se však zaměřily pouze na skutečnost, že stěžovatelka pobírá starobní důchod, aniž dále zkoumaly a zohlednily její skutečné sociální a finanční podmínky. Správní orgány se nezabývaly podstatnou a rozhodnou okolností, tj. zda je stěžovatelka fakticky závislá na materiální podpoře svého zetě. K uvedenému bylo třeba posoudit stěžovatelkou předložené důkazy, zejména prohlášení dcery a jejího manžela, případně provést i další důkazy, např. výslech těchto osob, které by mohly pomoci objasnit stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Teprve na základě takto provedených zjištění by bylo možné provést celkové vyhodnocení tvrzeného vztahu stěžovatelky a posouzení, zda naplňuje či nenaplňuje materiálně znaky vyživované osoby dle § 15a odst. 3 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění.“

Ze správního spisu soud zjistil následující ve věci rozhodné skutečnosti. Žalobkyně je ročník narození 1955; je držitelem ukrajinského penzijního průkazu č. 2019704480; žalobkyně předložila doklad (potvrzení) o zajištění ubytování v Příbrami ze dne 3. 11. 2015; žalobkyně dne 28. 10. 2015 byla ošetřena ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady s diagnózou R509 horečka NS, nebyl shledán důvod k hospitalizaci na akutním

interním lůžku (zjištěno ze záznamu o ošetření ze dne 28. 10. 2015); žalobkyně byla hospitalizována od 28. 10. 2015 do 3. 11. 2015 ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady s „diagnózou febrilie nejasné etiologie, městnané srdeční selhání, hypokalémie vstupně, dekompenzace arteriální hypertenze“ (zjištěno z propouštěcí zprávy ze dne 3. 11. 2015); žalobkyně pravidelně docházela na kontroly do ambulance Dare Med s.r.o., léčí se pro hypertensi, diabetes mellitus II. stupně, chronickou žilní insuficienci (zjištěno z výpisu ze zdravotní dokumentace ze dne 22. 3. 2017); žalobkyně pobírala v období duben 2015 – září 2015 starobní důchod ve výši 1049 – 1294 hřiven.

Dcera žalobkyně I. H. při výslechu dne 15. 12. 2015 uvedla, že její otec zemřel; žalobkyně jezdí do České republiky z důvodu, že na Ukrajině už nikdo nezůstal, z finančních důvodů a má zdravotní problémy; žalobkyně má zdravotní problémy s tlakem, zdravotní problémy má 15 let, má vyrikozu, je léčena pro vysoký tlak, léčba spočívá v praní léků, chození na kontroly a dohledu; žalobkyně si sama nenakoupí, po bytě funguje normálně, nemůže jít sama ven; žalobkyně zvládne vyprat, vyžehlít, uvařit, děti převléct, nezvládá chůzi ven jako dojít nakoupit; žalobkyně pobírá důchod 1049 hřiven (asi 1050 Kč), nepracuje, asi 450 hřiven vynakládá na bydlení; nemá problémy s komunikací, stravováním a orientací v prostoru a čase; špatně se pohybuje; může si sama uvařit, obléká se sama, s obutím občasná pomoc; tělesnou hygienu a fyziologické potřeby sama zvládá; v domácnosti sama zvládá praní, vaření, stará se o děti; dcera žalobkyni zabezpečuje finančně, doprovází jí k doktorovi; žalobkyně chce do České republiky, protože nechce být sama a jetu lepší zdravotní péče; na Ukrajině se o žalobkyni nikdo nestaral, otec zemřel v roce 2009, dcera žalobkyni v současné době finanční podporuje.

Žalobkyně při výslechu dne 15. 12. 2015 uvedla, že zdravotní stav není dobrý a bolí ji nohy; lékaře zde navštěvuje 1x týdně; zdravotní problémy má asi 10 let; léčena je pro vysoký tlak, má trombózu žil; bere léky, ležela v nemocnici; špatně chodí, není schopna nikam dojít, nic zařídit, špatně se jí dýchá; doma uklízí a pomáhá s dětmi; na Ukrajině za zdravotní péči neplatí, platí jen za léky; má starobní důchod ve výši 1.200 hřiven; je v důchodu; sociální dávky nepobírá; ohledně měsíčních nákladů na Ukrajině uvedla konkrétně 700 – 900 hřiven na bydlení; nemá problémy s komunikací a s orientací v čase a prostoru; má problémy s pohybem, nikam sama nedojde; může se sama najíst, obléknout a obout; sama zvládá tělesnou hygienu a fyziologické pochody; v domácnosti se stará o děti, pomáhá s úklidem; v České republice chce žít, protože tu má celou rodinu a je tu lepší zdravotní péče; na Ukrajině se nikdo o ni nestará, manžel zemřel; dcera jí finančně podporuje; byt na Ukrajině je ve vlastnictví žalobkyně.

Nejprve se soud zabýval námitkou žalobkyně, dle které správní orgány nesprávně došly k závěru, že žalobkyně není občanem Evropské unie vyživována ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně zde zejména namítla, že žalovaný se nezabýval otázkou, zda výše vyplaceného důchodu je vzhledem k její životní situaci a zdravotnímu stavu dostačující. Při posouzení této námítky soud vyšel z výše uvedené judikatury, dle které jde k tíži žalobkyně, pokud netvrdí a neprokáže splnění podmínek, tedy žalobkyně musela tvrdit a prokázat, že je odkázána na výživu své dcery. Soud zde konstatuje, že správní spis neobsahuje téměř nic, co by se týkalo otázky výživy žalobkyně resp. jejích majetkových poměrů. Za prokázané resp. osvědčené lze vzít pouze to, že žalobkyně v období duben 2015 – září 2015 pobírala starobní důchod ve výši 1.049 – 1.294 hřiven, dále lze vyjít ze skutečnosti, že vlastní byt na Ukrajině, za který platí 700 -900 hřiven. Ohledně jejich ostatních majetkových poměrů však nelze vyvodit nic dalšího.

Nicméně správní orgán v provostupňovém rozhodnutí vyšel ze skutečnosti, že žalobkyně pobírá cca 1.200 hřiven a její náklady na život na Ukrajině jsou do 900 hřiven, z čehož došel k závěru, že nelze hovořit o nezaopatřenosti ve smyslu zákona o pobytu cizinců. V napadeném rozhodnutí se správní orgán se závěry prvnostupňového rozhodnutí ztotožnil a dále uvedl, že pobírání pravidelného příjmu, např. ve formě starobního důchodu, fakticky vylučuje závislost na výživě, přičemž výše pobíraného důchodu není rozhodující. Vzhledem k výše uvedené judikatuře, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016 – 47, je však zřejmé, že uvedené závěry správních orgánů obou stupňů nemohou obstát, když správní orgány nezkoumaly a nezohlednily její skutečné sociální resp. finanční podmínky a nezabývaly se podstatnou a rozhodnou okolností, tj. zda je žalobkyně fakticky závislá na materiální podpoře svého dcery. K uvedenému dále soud podotýká, že pakliže žalobkyně ve správním řízení neosvědčila svoji vyživovací závislost na občanovi EU, měl správní orgán její žádosti nevyhovět ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, č. j. 6 As 95/2013 – 41. Tuto námitku tedy shledal Městský soud v Praze za důvodnou.

Dále se soud zabýval námitkou žalobkyně, dle které správní orgány nesprávně došly k závěru, že žalovaná není odkázána na pomoc své dcery ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně zde za prvé namítla, že sama žalovaná došla k závěru, že žalobkyně, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu není schopna obstarávat některé věci a že je v těchto věcech odkázána na pomoc jiných osob. A za druhé, že bylo v průběhu řízení prokázáno, že tuto pomoc žalobkyni poskytuje její dcera, občanka CZE, se kterou žije ve společné domácnosti. Předně zde Městský soud v Praze opět odkazuje na výše uvedenou judikaturu, dle které je na žalobkyni, aby prokázala či alespoň osvědčila, že se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sama postarat bez osobní péče občana Evropské unie, zde její dcery (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, č. j. 6 As 95/2013 – 41), a že pokročilý věk žalobkyně a zdravotní potíže s ním spojené nelze hodnotit jako nemoc či dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016 – 47). Městský soud v Praze zde konstatuje, že záznamy o zdravotním stavu žalobkyně ani jiné dokumenty obsažené ve správním spise bez dalšího nesvědčí o nutnosti osobní péče její dcery, občana Evropské unie, z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu a žalobkyně tedy nesplňuje podmínku dle § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců. Dále zde soud dodává, že je sice nepochybné, že žalobkyně trpí určitými zdravotními potížemi, avšak tyto nezakládají nutnost osobní péče, ostatně i z výpovědi žalobkyně je zřejmé, že tato se dokáže o sebe sama postarat. Konečně zde soud dodává, že problémy s chůzí lze nepochybně podřadit pod zdravotní potíže spojené s pokročilým věkem. Městský soud v Praze tedy tuto námitku shledal za nedůvodnou.

Závěr a náklady řízení

V předmětné věci soud shledal důvodnou pouze námitku vztahující ke skutečnosti, zda je žalobkyně občanem Evropské unie vyživována ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců. Ostatní námitky soud shledal za nedůvodné. Jelikož však podmínky v bodě 1. a 2. § 15a odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců musí být splněny kumulativně, přičemž žalobkyně v podané žalobě nezpochybnila závěr správních orgánů, že nebyla naplněna podmínka v § 15a odst. 3 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců, tedy že žila na Ukrajině se svojí dcerou ve společné domácnosti, jejíž splnění je nutné pro udělení přechodného pobytu na území České republiky, pak to nemění nic na závěru, že

rozhodnutí ve věci samé, tedy že její žádosti nelze vyhovět, ob stojí. Na základě výše uvedeného odůvodnění Městský soud v Praze postupem podle ustanovení § 78 odstavec 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odstavec 1 s.ř.s., podle něhož žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení a žalovaný správní úřad, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení v jeho konečném stádiu nevznikly. Z uvedených důvodů soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12. prosince 2017

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
S. K.